

30.1.2015

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕП

Относно: Петиция 1608/2013, внесена от Олаф Фолмер, с германско гражданство, относно застраховка за пътниците срещу несъстоятелност на авиокомпанията

1. Резюме на петицията

Вносителят на петицията посочва следвана от дружества за пакетни туристически пътувания практика по отношение на застраховката за пътниците срещу несъстоятелност на авиокомпанията. Пътниците заплащат фиксирана сума за настаняването и транспорта, както и 20 % от застрахователната полица срещу несъстоятелност, сключена от организатора. Изчисленията на разходите на авиокомпаниите обаче се основават на данните за предходната година и не предвиждат застраховка, като по този начин рискът от несъстоятелност се прехвърля върху пътниците и организаторите. Съответно вносителят на петицията се стреми към равно третиране на организаторите и авиокомпаниите, като изисква и двете страни да предвиждат застрахователно покритие и всяка от тях да плаща 20 %.

2. Допустимост

Обявена за допустима на 4 юни 2014 г. Комисията е приканена да предостави сведения (член 216, параграф 6 от правилника).

3. Отговор от Комисията получен на 30 януари 2015 г.

Петиция

Вносителят на петицията по същество призовава ЕС да разшири обхвата на защитата на потребителите срещу несъстоятелност на организаторите на пакетни туристически

пътувания, като бъдат включени и пътниците, които купуват само самолетни билети.

Принципът на защита при несъстоятелност за организаторите на пакетни туристически пътувания или туристически ваканции е предвиден в член 7 от Директива 90/314/ЕИО на Съвета относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки¹. Съгласно член 7 от Директива 90/314/ЕИО² всеки организатор на пакетни пътувания е задължен да „представя достатъчни доказателства, за да гарантира връщането на вложените средства и репатрирането на потребителя в случай на несъстоятелност.“

Вносителят на петицията се позовава по-конкретно на задължението на организаторите и търговците да осигуряват на пътуващите документ, удостоверяващ защитата при несъстоятелност, предоставена от застрахователно дружество или банка („Sicherungsschein“), както и забрана да изискват от пътуващите да извършват авансово плащане на повече от 20 % от общата цена, които са сред особеностите на транспонирането от Германия на Директива 90/314/ЕИО и на съдебната практика на германските съдилища.

Той подчертава, че авиокомпаниите, които продават самостоятелни билети, не са предмет на тези правила и начисляват пълната цена на билета до една година преди датата на полета, без да се налага да се сключват застраховка за защита при неплатежоспособност. Той посочва, че ако дадена пакетна обиколка включва полет, организаторите трябва да плащат на въздушните превозвачи цената на билета преждевременно, но могат да изискват от своите клиенти само първоначална вноска, не по-голяма от 20 %, и трябва да сключат застраховка във връзка с риска от неплатежоспособност на авиокомпанията.

Вносителят на петицията е на мнение, че от съображения за защита на потребителите и с цел премахване на дискриминацията срещу организаторите на туристически пакети в сравнение с авиокомпаниите, концепцията за „Sicherungsschein“, т.е. по същество задължението да сключват застраховка с цел защита при неплатежоспособност, както и забрана за начисляването на авансови плащания в размер над 20 %, следва да се прилагат и за въздушните превозвачи.

Коментари на Комисията

Директива 90/314/ЕИО обхваща предварително организирани комбинации от различни пътнически услуги, например полет и настаняване в хотел, но не и самостоятелни полети. В нея е включено задължение за организатора „и/или продавачът на дребно, страна по договора“, да сключи застраховка за защита при неплатежоспособност, така че пътуващите да получат обратно платените суми и да бъдат върнати у дома („репатриране“), ако пътническите услуги, включени в пакета, не са били извършени в резултат на неплатежоспособност или несъстоятелност на посочения търговец на дребно. Тази защита е въведена през 1990 г., за да се защитят потребителите срещу

¹ ОВ L 200, 22.7.1990 г., стр. 59.

² В някои държави членки се изисква също така търговците (туристическите агенции) да сключат застраховка за защита срещу несъстоятелност.

риска от неплатежоспособност в сектора на пакетните туристически пътувания.

С Директивата се установява принципът на защитата при неплатежоспособност, а подробностите относно режима на защитата при неплатежоспособност са посочени в законодателствата на държавите членки за транспониране на директивата. Директивата сама по себе си не предписва концепцията за „Sicherungsschein“ и не съдържа правила за предварителните плащания. Комисията разбира, че забраната да се изискват авансови плащания от над 20 %, произтича от прилагането на германските съдилища на германската правна уредба относно неравноправните договорни клаузи, която транспонира Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори¹.

В неотдавнашното си предложение за актуализиране на Директивата за пакетните пътувания² Комисията предлага да се разшири обхватът на защитата, приложима към предварително съставени пакети съгласно Директива 90/314/ЕИО, за да включва новите видове пакетни услуги, които пътуващите обикновено купуват онлайн. Освен това Комисията предложи да се гарантира минимално равнище на защита на т. нар. „комбинирани пътнически услуги с помощта на посредник“, когато има по-слаба връзка между отделните пътнически услуги в сравнение с пакетите. Ако бъде приет от съзаконодателите, с текста на това предложение ще се въведе задължение за авиокомпаниите, които действат като посредници при закупуването на допълнителни пътнически услуги за същото пътуване или ваканция, напр. резервация на хотел или коли под наем в дестинацията на пътуването, да разполагат със защита при неплатежоспособност.

Предложението на Комисията в момента се разглежда от Европейския парламент, който гласува по него на първо четене на 12 март 2014 г.³, и от Съвета, който прие общ подход на 4 декември 2014 г.

Що се отнася до „самостоятелните“ самолетни билети, трябва да се подчертае, че съответствието между законодателството относно пакетните туристически пътувания и относно самолетни билети не означава непременно, че пътниците, ползващи само полет, трябва да се ползват от същите права като ползващите туристически пакети. Целта на законодателството на ЕС е по-скоро по-добра защита на ползващите туристически пакети, тъй като ползването на пакетни пътнически услуги включва по-сложни и нетипични договорни отношения, които включват няколко доставчици на услуги, обхващат по-дълги периоди от време, като често по-големи суми се плащат предварително.

¹ ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29 – 34.

² Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно пакетните туристически пътувания и комбинираните пътнически услуги с помощта на посредник, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета, COM(2013)512 final.

³ Резолюция на Европейския парламент от 12 март 2014 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно пакетните туристически пътувания и комбинираните пътнически услуги с помощта на посредник, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета – С7-0215/2013 – 2013/0246(COD)) (обикновена законодателна процедура: първо четене).

Въпреки че делът на пътниците, засегнати от неплатежоспособност на авиокомпаниите, е много малък, последиците от неплатежоспособността за отделните пътници могат да бъдат значителни, особено за онези, които са блокирани далеч от дома си. Като се имат предвид обаче значителните разходи и практическите трудности за защита от несъстоятелност на авиокомпаниите, преди да обмисли възможността за предлагане на ново законодателство в тази област, Комисията предложи в своето съобщение относно защитата на пътниците в случай на несъстоятелност на въздушни превозвачи (COM(2013)129 final) първо да се подсили надзорът на лицензирането при въздушните превозвачи от ЕС съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 и да се започнат преговори със сдруженията на авиокомпаниите от ЕС с цел разработване на доброволна система от мерки (например предоставяне на специални тарифи за блокирани пътници и съпътстващи мерки като предлагане на намалени летищни такси в подобни ситуации).

На 25 ноември 2014 г. Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) съобщи за постигнато споразумение за формалното въвеждане на специални тарифи за блокирани пътници. Доброволното споразумение на IATA, сключено от името на нейните членове, извършващи полети до, от и през Европа, ще обхваща репатрирането на пътниците, които не могат да се завърнат по домовете си поради факта, че дадена авиокомпания прекратява дейността си в резултат на финансов срив (съобщението на IATA за медиите може да бъде намерено на адрес: <http://www.iata.org/pressroom/pr/Pages/2014-11-25-01.aspx>).

Освен това в предложението си за преразглеждане на Регламент (ЕО) № 261/2004 (COM(2013)130 final) Комисията предложи създаването на планове за действие в извънредни ситуации, които да се задейства в случай на многобройни отмени на полети, така че летищата, авиокомпаниите и дружествата за наземно обслужване да координират действията си с оглед на ефективното подпомагане на блокираните пътници. Тези планове за действие в извънредни ситуации следва да обхващат и случаите, когато отменените полети са били резултат от обявяването на неплатежоспособност от дадена авиокомпания.